

Zvládnite euro
s prehľadom

Nová eurobrožúra

Konverzný kurz:
1 EUR = 30,1260 SKK

**VŠETKO, ČO STE CHCELI
VEDIEŤ O PRECHODE NA EURO**

VÚB BANKA

Obsah

Privítajte euro bez starostí	03
Účty, zmluvy s bankou, splácanie úverov, výmena korún za eurá...	04
Hotovosť v prvých dňoch eura	09
Ceny a platy po zavedení eura, ich zaokrúhľovanie a prípadné zvyšovanie	12
Konverzný kurz	15
Duálne zobrazovanie	16
Všeobecné otázky	17
Test: Duálne zobrazovanie a duálny obeh	22

Privítajte euro bez starostí

V rukách držíte ďalšiu zo série brožúr, tentoraz určenej občanom. Táto brožúra odpovedá na najčastejšie otázky, ktoré od vás pravidelne dostávam na našich spoločných stretnutiach alebo na stránkach nášho euroservisu. Mala by vám pomôcť ľahšie sa zorientovať v základných otázkach súvisiacich s príchodom novej meny, či už sú to otázky týkajúce sa duálneho zobrazovania cien, premeny účtov, alebo praktických vecí, s ktorými sa môže stretnúť každý z nás, napríklad v prvých dňoch eura.

Brožúra obsahuje konverzný kurz 1 EUR = 30,1260 SKK, ktorý bol oficiálne stanovený 8. júla 2008. Týmto kurzom budú prepočítané všetky vaše príjmy a aj ceny tovarov a služieb. Podľa tohto kurzu sú

zároveň prepočítané aj všetky príklady, ktoré v brožúre nájdete.

Na konci nájdete praktické prepočty najčastejšie kupovaných tovarov a ich ceny uvedené v slovenských korunách a prepočítané konverzným kurzom na eurá. Dúfam, že s touto brožúrou bude pre vás prechod na novú menu jednoduchší a ľahšie pochopíte základné otázky, ktoré euro každému z nás určite prinesie.

A aby ste si mohli svoje eurovedomosti overiť, súčasťou brožúry je aj test, ktorý nájdete aj na našej stránke www.euroservis.sk.

Prajem vám, aby bolo pre vás euro tým, čím je pre vás dnes slovenská koruna, a aby sa čo najskôr stalo súčasťou vášho života.

Elena Kohútiková
členka predstavenstva a vrchná riaditeľka úseku Finančné a kapitálové trhy VÚB, a.s.,
bývalá viceguvernérka
Národnej banky Slovenska

Účty, zmluvy s bankou, splácanie úverov, výmena korún za eurá...

Ak máte v banke vedený bežný či termínovaný účet, prechodom na euro sa pre vás nič nezmení. Číslo účtu zostane rovnaké, rovnaký bude aj denný limit výberu kartou, zmena bude iba v tom, že peniaze na účte sa vám 1. januára 2009 automaticky zmenia zo slovenských korún na eurá. Rovnaké zostanú aj všetky vaše trvalé príkazy, nemusíte kvôli tomu banku navštíviť, všetko urobí za vás. Rovnako zostanú v platnosti aj všetky zmluvy, ktoré máte ako klient s bankou podpísané. Zároveň v tejto časti nájdete aj rady, ako, kedy, kde a za akých podmienok môžete vymeniť slovenské koruny za eurá a čo robiť, ak výmenu nestihnete. Tu je niekoľko najčastejších otázok, ktoré práve v súvislosti s účtami, zmluvami, vzťahmi s bankou či výmenou peňazí dostávam.

Budem musieť podpísať nové zmluvy, napr. na kúpu bytu?

Nie, všetky zmluvy zostávajú v platnosti tak ako doteraz. Podľa zákona totiž platí kontinuita právnych vzťahov. To znamená, že ak máte podpísanú zmluvu na kúpu alebo prenájom bytu, zostáva v platnosti. Podobne je to aj so všetkými úvermi, pôžičkami a splátkami či zmluvami s bankou alebo inými inštitúciami, platia bez zmeny aj po zavedení eura.

Ako budem splácať hypotéku po zavedení eura?

Ak splácať hypotéku, budete ju splácať aj po zavedení eura tak ako doteraz, ale splátky už budú prepočítané konverzným kurzom a budete ich platiť v eurách. Teda výška splátky sa nezmení, zmení sa iba mena, v ktorej ju budete splácať. Ak teda splácať mesačne napríklad 5 500 Sk, po zavedení eura budete splácať 182,57 eura.

Zmení sa nejaká úroková sadzba, ktorú mám fixovanú na päť rokov, po prechode na euro?

Nie. Vaša úroková sadzba, ktorú máte zafixovanú, sa počas dohodnutého obdobia meniť nebude a rovnako zostanú nezmenené aj všetky ostatné podrobnosti, ktoré ste podpísali v zmluve s bankou.

Ako sa mám ja ako občan pripraviť na euro? Musím niečo urobiť alebo všetko za mňa vyrieši banka?

Nemusíte urobiť nič. Ak máte v banke vedený účet v korunách, banka vám ich automaticky 1. 1. 2009 premení na eurá. Rovnako tak urobí aj so všetkými splátkami, trvalými príkazmi či inkasnými vzťahmi. Banka teda vyrieši všetko za vás a vy kvôli tomu nemusíte ísť do banky. Dôležité je pripomenúť, že všetko banka urobí bezplatne.

Pri úveroch všeobecne – bude aj úroková sadzba prerátaná konverzným kurzom alebo ostáva v platnosti sadzba, ktorou bol úver poskytnutý?

Úroková sadzba sa nemôže prepočítať na euro, lebo je stanovená percentom, nie nominálnou hodnotou. Princíp je taký, že kto má fixovanú úrokovú sadzbu, napr. na 1 rok alebo 5 rokov, tá sa nezmení až do konca fixácie bez ohľadu na situáciu na trhu – tak ako je to i dnes pri sadzbách korunových. Po skončení fixácie sa odvodí od eurotrhu, aká bude v tom čase na ňom situácia.

Kol'ko zaplatím banke za výmenu korún na eurá?

Výmena bude od 1. 1. 2009 bezplatná. Ak by ste však chceli koruny za eurá vymeniť ešte v roku 2008, banke zaplatíte štandardný poplatok za výmenu. Ide totiž o klasickú zmenárenskú operáciu. Od nového roka sa však bude výmena robiť bezplatne. Výnimkou je, že zákon bankám umožňuje spoplatniť výmenu nad 100 kusov mincí alebo 100 kusov bankoviek po ukončení obdobia duálneho obehu, t. j. od 17. 1. 2009. Nepredpokladám však, že sa táto možnosť, ktorú dáva Generálny zákon, v praxi uplatní.

Pracujem v zahraničí, dostávam plat v eurách. Chcem sa spýtať na váš názor, čo by bolo pre mňa výhodnejšie. Zamieňať si eurá na koruny alebo si ich odkladať a až po zavedení eura ich následne vložiť na bankový účet.

V súčasnosti, potom, čo bol stanovený konverzný kurz, by som neodporúčala meniť eurá na koruny, pokiaľ tie koruny nutne nepotrebujete. Menili by ste totiž koruny stále za trhový kurz aj s prípadnou maržou banky.

Mám v správcovskej spoločnosti investície vo fondoch, ako sa budú prepočítavať na eurá a od ktorého dátumu?

Dajme tomu, že máte 100 000 podielov v niektorom podielovom fonde a cena jedného podielu je teraz 1,1932 Sk. Táto investícia má teda teraz hodnotu 100 000 podielov x 1,1932 Sk = 119 320 Sk. Aký bude stav k 31. 12. 2008? Predpokladajme, že cena podielu 31. 12. 2008 bude 1,2000 Sk (cena podielu sa denne mení). Vaša investícia k 31. 12. 2008 teda bude

100 000 podielov x 1,2000 Sk = 120 000 Sk. Konverzný kurz je 1 EUR = 30,1260 SKK. Tento kurz sa bude do konca roku 2008 používať na informatívne účely. Teda informatívne bude 31. 12. 2008 cena podielu 1,2000 / 30,1260 = 0,039833 EUR. Vaša investícia k 31. 12. 2008 bude informatívne 100 000 podielov x 0,039833 EUR = 3 983,3 EUR. Aký bude stav 1. 1. 2009 (vtedy už bude oficiálna mena na Slovensku

euro)? Predpokladajme, že cena podielu bude 0,040040 EUR (teda aj od 31. 12. 2008 sa mierne zmenila). Vaša investícia 1. 1. 2009 už teda bude 100 000 podielov x 0,040040 EUR = 4 004 EUR. Hodnota vašej investície sa teda 1. 1. 2009 prepočíta konverzným kurzom na eurá tak ako všetky iné hodnoty v slovenských korunách.

Dokedy si môžem vymeniť koruny za eurá?

Slovenské koruny sa budú za eurá vymieňať nasledujúcim spôsobom. V komerčných bankách sa budú bankovky vymieňať bezplatne od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009, následne bez obmedzenia v Národnej banke Slovenska. To znamená, ak nájdete doma slovenské bankovky po starej mame v roku 2020, môžete ich zaniest' do Národnej banky Slovenska, ktorá vám ich po prepočítaní konverzným kurzom (1 EUR = 30,1260 SKK) premení na eurá. To znamená, ak nájdete v roku 2020 napríklad 10 000 korún (v bankovkách), zanesiete ich do NBS a tá vám za ne dá 331,94 eura.

Mince budú komerčné banky bezplatne vymieňať od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2009. Následne bude možné mince vymeniť do konca roka 2013 v Národnej banke Slovenska. Po tomto termíne už výmena nebude možná.

Čo sa stane, keď ten termín na výmenu peňazí zmeškám? Čo so starými peniazmi?

Táto otázka je relevantná iba v prípade mincí, keďže bankovky sa budú dať v Národnej banke Slovenska vymieňať bez obmedzenia. Ak si nestihnete vymeniť slovenské mince do konca roka 2013, žiaľ, už vám ich nikto nikde nevymení a budú mať iba zberateľskú a časom možno historickú hodnotu. Na eurá ich však už po tomto termíne nebude možné zameniť.

Budem dostávať od januára 2009 mzdu alebo dôchodok aj s vyjadrením, koľko to bolo predtým v korunách?

Áno, všetky platby, ceny a mzdy, ktoré dostáva občan, budú prepočítavané na eurá a duálne zobrazované. Decembrová výplata, ktorú dostanete po 1. 1. 2009, však už bude v eurách. To znamená, že na výplatnej páske bude uvedená čistá mzda v slovenských korunách aj v eurách a bude tam aj konverzný kurz, ktorým bola mzda prepočítaná. Ak ste dostávali mesačne čistú mzdu 19 000 Sk, od 1. 1. 2009 vám na účet príde 630,69 eura a na výplatnej páske budete mať informáciu o tom, koľko ste v čistom zarobili v eurách aj v slovenských korunách.

Keď sa mi začne lízing v októbri, nezmení sa mi po januári výška splátky?

Nie, všetky splátky zostávajú bez zmeny, iba budú prepočítané konverzným kurzom (1 EUR = 30,1260 SKK) na eurá a budete ich platiť v eurách. Ich hodnota však zostane nezmenená. Ak bude vaša mesačná splátka 6 700 korún, po 1. 1. 2009 to bude 222,40 eura.

Ako budú fungovať reklamácie, napríklad ak budem v januári žiadať vrátenie peňazí za tovar, ktorý som kúpil pod vianočný stromček?

Reklamácie aj všetky ostatné obchodno-právne vzťahy budú platiť rovnako ako pri slovenských korunách. Ak ste tovar zakúpili v korunách a reklamáciu vám uznajú po zavedení eura, obchodník vám vráti hodnotu tovaru prepočítanú konverzným kurzom na eurá. Ak napríklad kúpite v decembri mixér za 2 500 Sk a v januári vám uznajú reklamáciu, za vrátený tovar vám dajú 82,98 eura.

Hotovosť v prvých dňoch eura

Veľmi časté sú otázky, ktoré súvisia s hotovosťou v prvých dňoch po zavedení eura. Ľudia sa pýtajú najmä na to, či a koľko eurohotovosti budú potrebovať po prechode na euro, kde sa k nej dostanú a podobne. Tu je dôležité povedať, že počas prvých 16 dní po zavedení eura môžete pokojne v obchodoch platiť slovenskými korunami a obchodníci vám vydajú eurá. Ak však chcete mať novú menu v peňaženke už 1. 1. 2009, môžete si ešte pred koncom roka zakúpiť tzv. štartovacie balíčky alebo si v banke jednoducho vymeniť slovenské koruny za eurá. Časté sú aj otázky na spôsoby platenia, napríklad za silvestrovskú oslavu či lyžovačku. Tu je niekoľko rád, ako mať v prvých dňoch eura dostatok hotovosti a ako úspešne prejsť na novú menu.

Kde a za koľko si budem môcť kúpiť štartovací balíček?

Štartovacie balíčky sa začnú predávať 1. 12. 2008 a ľudia si ich budú môcť kúpiť na poštách, v pobočkách bánk alebo v NBS bez ohľadu na to, či sú, alebo nie sú klientmi danej banky. Cena štartovacieho balíčka bude 500 Sk a banky ani pošta nemôžu túto cenu meniť. V balíčku bude cca 40 slovenských euromincí, ktoré približne zodpovedajú hodnote 500 Sk. Napríklad v Slovinsku, kde prijímali euro, boli tieto balíčky veľmi populárne a ľudia ich kúpili svojim blízkym pod vianočný stromček.

Keď si kúpim eurobalíček v decembri, môžem ním hneď platiť?

Nie. Eurobalíček alebo inak povedané štartovací balíček bude obsahovať slovenské euromince a tie začínajú platiť až od 1. 1. 2009. To znamená, že mincami z tohto balíčka môžete platiť až od prvých minút roku 2009.

Ako to bude vyzeráť na Silvestra? Musím mať so sebou v meste aj koruny, aj eurá?

Nie. Na Silvestra so sebou nemusíte mať eurá, pokiaľ sami nechcete. Slovenskými korunami budú môcť občania platiť až do 16. januára 2009. To znamená, že za silvestrovskú noc môžete pokojne zaplatiť v slovenských korunách, obchodník vám však vydá v eurách, ale môže vydať aj v korunách. Ak budete chcieť, môžete však zaplatiť aj eurami. Ak by však obchodník nemal dostatočnú eurohotovosť, môže sa s vami dohodnúť i na výdavku v hotovosti v slovenských korunách, ale vy s tým musíte súhlasiť.

Odkedy môžem na Silvestra a na Nový rok použiť platobnú kartu?

Platobné karty sa budú používať bez obmedzenia. To znamená, že ak budete kartou platiť napríklad 31. 12. 2008 o 22.00 hod., z karty sa vám stiahne platená suma v korunách. Ak budete tou istou kartou platiť 1. 1. 2009, napr. o 5.00 hod. ráno, z účtu vám bude stiahnutá platená suma v eurách.

Používanie karty by teda malo byť bez obmedzení. Všetky informácie o používaní platobných kariet a funkčnosti POS terminálov budú banky zverejňovať na svojich internetových stránkach.

Ako budem vedieť, kde mám po 1. 1. 2009 čím platiť?

Je to jednoduché. Od 1. 1. 2009 do 16. 1. 2009 bude na Slovensku tzv. duálny obeh, to znamená, že sa bude dať platiť tak eurami, ako aj slovenskými korunami, no obchodníci budú musieť vydávať už iba eurá. To znamená, že vy ako zákazník môžete za svoj nákup zaplatiť v tomto období tak korunami, ako aj eurami, je to iba na vás, no výdavok dostanete v eurách. Rovnako môžete na zaplatenie svojho nákupu použiť platobnú kartu.

Môže sa stať, že obchodník mi nebude mať vydať? Čo mám potom robiť, nemôžem nakúpiť?

Samozrejme, môže sa stať, že obchodníci, ktorí podcenia predzásobenie, nebudú mať v prvých hodinách dostatok eurohotovosti na vydávanie. V takýchto prípadoch zákon umožňuje, že sa môže obchodník so zákazníkom dohodnúť a vydať mu v slovenských korunách. Obe strany s tým však musia súhlasiť. Pri tejto príležitosti je dôležité povedať, že zákon zároveň umožňuje obchodníkovi, že môže odmietnuť platbu v korunách, ktorá štvornásobne prevyšuje hodnotu kupovaného tovaru. Inak povedané, ak si niekto príde kúpiť 1. alebo 2. 1. 2009 liter mlieka a 10 rožkov v celkovej hodnote 1,50 eura (alebo 45,19 koruny) nemôže zaplatiť 500-korunáčkou. V tomto prípade môže obchodník túto platbu odmietnuť. Zákon takýmto spôsobom myslí na to, aby sa obchody a malé prevádzky nestali v prvých dňoch po zavedení eura zmenárňami.

Čo mám robiť, keď mi bankomat 1. 1. 2009 nevydá eurá? Kde ich zoženiem?

Je možné, že nie všetky bankomaty budú od prvých minút nového roka vydávať eurá. Vy ako občan ich však nevyhnutne nepotrebujete, pretože až do 16. 1. 2009 môžete za všetky tovary a služby platiť v slovenských korunách. Ak aj napriek tomu budete chcieť eurá, určite bankomat, ktorý vám eurá vydá, nájdete, alebo môžete navštíviť vybrané pobočky bánk, ktoré budú otvorené počas prvých dní roka 2009, a slovenské koruny si jednoducho vymeniť za eurá.

Aké budú eurové hodnoty v ponuke bankomatov, z ktorých si budem môcť vybrať?

Táto otázka je špecifická, pretože nie všetky banky budú ponúkať rovnaké výbery. V bankomatoch VÚB banky bude na výber z nasledujúcich možností: 10, 20, 50, 70, 110 a 150 euro. V prvých dňoch budú bankomaty vydávať iba 10- a 20-eurovky a potom budú dopĺňané aj 50- a 100-eurovými bankovkami. Tu treba podotknúť, že najmenšiu, teda 5-eurovú bankovku nebudú bankomaty vydávať.

Aké peniaze si môžem vybrať z bankomatu od 1. 1. 2009?

Bankomaty budú v prvých dňoch od zavedenia eura vydávať 10- a 20-eurové bankovky. Postupne sa doplnia o 50- a 100-eurové nominály.

Platia slovenské eurá hneď aj v zahraničí?

Áno. Slovenské eurá budú od 1. 1. 2009 platiť aj v zahraničí. Tu treba povedať, že zatiaľ čo eurobankovky jednotlivých štátov sú identické, to znamená, že nezistíte, či je daná eurobankovka slovenská, nemecká alebo francúzska, medzi mincami jednotlivých krajín je rozdiel. Každý štát eurozóny má vlastné euromince s vlastným motívom, ktoré sú však platné v ktorejkoľvek inej krajine, a môžete nimi platiť tak na Slovensku, ako aj v Rakúsku alebo v krajinách, kde sa eurom dá platiť, teda aj na dovolenke v Chorvátsku.

Ceny a platy po zavedení eura, ich zaokrúhľovanie a prípadné zvyšovanie

Zvyšovanie cien je snád' najčastejšie diskutovanou témou v súvislosti s prijatím eura na Slovensku. Ľudí zaujíma, ako a podľa čoho sa budú ceny prepočítavať, ako zistia, či je prepočet správny, čo majú robiť, ak zistia chybné prepočty a podobne. V súvislosti so zvyšovaním cien je však nutné povedať, že ceny sa zvyšovali aj v minulosti a euro sme pritom nezavádzali, inak povedané, ceny sa môžu zvýšiť napríklad kvôli rastu cien pohonných hmôt, obilia či iných surovín. Netreba všetko pripisovať iba zavádzaniu eura. Otázky, ktoré dostávam, sa týkajú aj zaokrúhľovania cien v obchodoch. Mnoho z vás si nevie predstaviť, ako budú ceny po prepočte vyzerat', koľko musia mať desatinných miest a podobne. V tejto brožúre nájdete okrem odpovedí na tieto otázky aj príklady, ktoré jasne a zreteľne ukazujú, ako má prepočet cien a zaokrúhľovanie vyzerat'.

Ako sa dá zabrániť obchodníkom, aby nezvýšili ceny?

Obchodníkov a podnikateľov a ich ceny budú veľmi prísne kontrolovať orgány dohľadu. Bude to najmä Slovenská obchodná inšpekcia, ale aj NBS a Ministerstvo financií SR. Kontrolovať sa bude

najmä prepočet cien v rámci duálneho zobrazovania a to, či obchodníci nezvyšovali neoprávnene ceny svojich tovarov a služieb. Okrem toho bude obchodníkov kontrolovať viac ako 5 miliónov kontrolórov

– teda občanov. Tí budú môcť na akékoľvek porušenia zákona alebo nezrovnalosti upozorniť kontrolné orgány. Budú tak môcť urobiť e-mailom, telefonicky či iným spôsobom.

Koľko bude stáť po zavedení eura jeden rožok, a bude sa dať vôbec jeden rožok kúpiť, ak teraz stojí 1,20 Sk, alebo si budeme musieť kupovať desať rožkov naraz?

Ak teraz stojí rožok 1,20 Sk, po zavedení eura bude stáť rovnako, ale v prepočte na eurá. To znamená, že jeho cena sa prepočíta konverzným kurzom (1 EUR = 30,1260 SKK) na eurá

a zaokrúhli podľa matematických princípov, do 5 dole, 5 a nad 5 hore na centy, t. j. 2 desatinné čísla. Jeden rožok teda bude od 1. 1. 2009 stáť 0,04 eura, teda takisto, čo stál predtým

v korunách, iba zaň zaplatíme v eurách. Samozrejme, že bude možné kúpiť si aj jeden rožok. Budeme sa musieť naučiť používať nižšie nominálne hodnoty peňazí ako doteraz.

Kol'ko dostanem dôchodok od 1. 1. 2009 a v akej mene a ako zistím, že som nedostal menej?

Dôchodok, mzdu a všetky ostatné dávky dostanete v rovnakej výške ako v starom roku, ale v eurách. To znamená, že ak dostávate dôchodok 7 500 Sk, začiatkom januára dostanete dôchodok

v eurách po prepočítaní konverzným kurzom. Teda: 7 500 SKK/30,1260 EUR (konverzný kurz) bude 248,95 eura. To znamená, že váš dôchodok bude 248,95 eura (teda tá istá hodnota ako

v korunách, iba prepočítaná na eurá). Tu treba dodať, že v prípade platieb od štátu, či už je to dôchodok, alebo rôzne dávky, sa zaokrúhľuje v prospech občana. Dôchodok na desať centov.

Vyrovňajú sa platy na Slovensku s platmi v Európskej únii po zavedení eura?

Žiaľ, nie hneď, ale postupne. Určite však rýchlejšie ako bez eura. Vyrovňovanie plátov súvisí aj s vyrovňovaním

produktivity práce. A tá je u nás stále nižšia. Ale tým, že sa eurom vytvorí väčší priestor pre prílev investícií,

vyšší ekonomický rast, tým sa aj platy budú postupne približovať.

Bude mať prijatie eura nejaký zásadný vplyv na ceny nehnuteľností? Pretože už teraz sú tie ceny pre obvyčajných ľudí neúnosné.

Je pravda, že ceny nehnuteľností sú veľmi vysoké. Euro má psychologický vplyv na očakávania spotrebiteľov, ale priamy vplyv na ceny nehnuteľností nemá. Ceny nehnuteľností odrážajú stále vzťah medzi dopytom a ponukou a možnosťami

získať na ne zdroje. Dnes sa využívajú hypotekárne úvery, tie rastú veľmi rýchlo a ľudia sa snažia zabezpečiť si vlastné bývanie. Takže ceny ťahá i veľký dopyt po nehnuteľnostiach, a to má vplyv i na ceny nehnuteľností a pozemkov. Či pôjdu ceny

hore i ďalej, bude teda hlavne závisieť od toho, či bude na trhu dostatok tých, ktorí budú chcieť nehnuteľnosti kupovať.

Po zavedení eura určite nebude dlho trvať a ceny výrobkov a služieb porastú na úroveň EÚ. Myslíte si, že mzdy budú rásť spolu s cenami?

Ceny výrobkov sú poväčšine porovnateľné s cenami v EÚ. Ceny služieb budú postupne

dobiehať ceny v EÚ. Ale tento proces bude dlhodobejší. S tým súvisí i rast miezd. Ani

toto dobiehanie nebude okamžité, ale postupné.

Na koho sa mám obrátiť, ak zistím, že obchodník zle prepočítal ceny?

Ak zákazník zistí, že ceny v obchode sú prepočítané alebo zaokrúhlené nesprávne, mal by na to upozorniť orgány

dozoru, ktorými sú Slovenská obchodná inšpekcia, NBS, ale aj ministerstvo financií či ministerstvo hospodárstva.

Obchodníkom za takéto porušenie zákona hrozia niekoľkotisícové pokuty.

Ako sa dá zaručiť, že keď pôjdu ceny hore, že sa tým istým tempom budú zvyšovať aj platy, naše platy sa s ostatnými krajinami nedajú porovnať, sú podstatne nižšie, to je aj dôvod, prečo zahraniční investori u nás tak veľmi chcú vyrábať, lebo kvalifikovaná pracovná sila je lacná.

Rast platov závisí aj od vývoja inflácie, ale aj od rastu produktivity práce. Takže ak budeme viac vyrábať a viac výrobkov či služieb s vyššou pridanou hodnotou, odrazí

sa to aj na našich platoch. No naša produktivita práce stále zaostáva za produktivitou práce vyspelých európskych krajín, a tak ako budeme túto produktivitu doháňať, tak

budú rásť i naše platy. A práve aj prílev zahraničných investícií bude mať vplyv na rast našich platov.

Ako sa budú zaokrúhľovať ceny nákupov?

Ceny tovarov a služieb sa budú zaokrúhľovať podľa matematických pravidiel na dve desatinné miesta, teda na

najbližší eurocent. To znamená, že ak bude 1 liter mlieka stáť 20 korún, po prepočte konverzným kurzom na eurá to

bude 0,6639 a po zaokrúhlení 0,66 eura. Konečná predajná cena teda bude 0,66 eura.

Dôjde v súvislosti so zavedením eura aj k rastu miezd a dôchodkov?

Zavedenie eura by malo pozitívne vplyvať na hospodársky rast slovenskej ekonomiky, čo sa premietne aj v rýchlejšom raste životnej úrovne obyvateľstva, a to hlavne vďaka nárastu mzdových príjmov. Dodatočný príspevok eura k rastu miezd odhaduje

štúdia skupiny autorov z NBS v priemere na 0,7 percentuálneho bodu ročne počas 20 rokov. Okrem toho by mal rast ekonomiky viesť aj k nárastu celkovej zamestnanosti, čo tiež zvýši pracovné príjmy domácností. Čo sa týka dôchodkov,

aj tie budú rásť podľa súčasného mechanizmu. Novým dôchodcom príspeje euro k vyšším dôchodkom prostredníctvom vyššieho rastu miezd, ktorý zohráva hlavnú úlohu pri určení dôchodkovej hodnoty, ktorá je základom pre výpočet nových dôchodkov.

Konverzný kurz

Aký bude konverzný kurz? To bola snáď najviac diskutovaná otázka. Dnes už je však vyriešená, a tak otázky, ktoré dostávam teraz, sa týkajú toho, ako a kde sa bude konverzný kurz používať, čo pre občana znamená a podobne. Konverzný kurz bol stanovený 8. 7. 2008 a jeho hodnota je 30,1260 SKK.

Bude v bankách v druhom polroku 2008 ešte premenlivý kurz EUR/SKK alebo sa kurz už zafixuje a ostane nemenný ihneď po stanovení konverzného kurzu?

Až do konca roka 2008 sa všetky operácie v bankovom sektore budú robiť za trhový kurz tak, ako je to teraz. Konverzný kurz (1 EUR = 30,1260 SKK) sa reálne použije až 1. 1. 2009

na prepočítanie všetkých hodnôt zo slovenskej koruny na euro. Dovtedy sa konverzný kurz využije na potreby duálneho zobrazovania a na prípravu všetkých systémov na konverziu.

Rada by som sa opýtala, či od stanovenia konverzného kurzu už kurz nepôjde hore ani dole. Cena eura sa zastaví na jednom kurze a tá cena zostane až do 1. 1. 2009?

Konverzný kurz bol stanovený 8. júla 2008 na rokovaní Ecofinu a jeho hodnota je 30,1260 SKK. Tento kurz bude platný až 1. januára 2009 na prepočet všetkých hodnôt v slovenských korunách na eurá. Dovtedy bude konverzný kurz používaný na potreby duálneho zobrazovania a na prípravu informačných systémov na konverziu. Do konca tohto roka pre všetky

operácie – obchody bude platiť trhový kurz, ktorý sa môže odlišovať od konverzného kurzu. Je to preto, lebo do konca roka je platnou menou slovenská koruna, a teda aj kurz slovenskej koruny k euru. Je pravdepodobné, že odklony trhového kurzu od konverzného nebudú veľké, ale určite nejaké budú.

Duálne zobrazovanie

Toto slovné spojenie bolo pre niektorých z vás nejasné, a tak mi dovoľte, aby som ho takpovediac „preložila do slovenčiny“. Duálne zobrazovanie cien znamená, že mesiac od stanovenia konverzného kurzu musia byť všetky ceny zobrazené tak v slovenských korunách, ako aj v eurách a na cenovke nesmie chýbať ani konverzný kurz.

Čo je to vlastne duálne zobrazovanie cien?

Duálne zobrazovanie cien znamená vyjadrovanie peňažných hodnôt, súm, cien tovarov a služieb v korunách aj v eurách súčasne, resp. vykazovanie súm v oboch menách spolu s uvedením konverzného kurzu. Duálne zobrazovanie cien bude povinné jeden mesiac po stanovení konverzného kurzu, od 8. 8. 2008. Táto povinnosť potrvá 12 mesiacov po zavedení eura, t. j. do 31. 12. 2009. Pokračovanie duálneho zobrazovania po tomto období bude dobrovoľné. Duálne zobrazovanie sa bude vyžadovať všade, kde sa občanovi uvádza peňažná suma, teda okrem cien v obchodoch aj mzdy, dôchodky, sociálne dávky, bankové účty, faktúry, cenové

ponuky, katalógy atď. Ceny budú prepočítané podľa konverzného kurzu a zaokrúhlené na najbližší eurocent. Do konca roka 2008 bude dôležitá cena v korunách a cena v eurách bude mať iba informatívny charakter. Po 1. 1. 2009 bude relevantná cena v eurách a cena v korunách bude slúžiť iba ako informatívna.

Odkedy sa začne duálne zobrazovanie?

Duálne zobrazovanie sa musí podľa zákona začať najneskôr do jedného mesiaca od stanovenia konverzného kurzu. To znamená, že najneskôr 8. 8. 2008 by mali byť všetky ceny tovarov a služieb, ktoré kupujú občania, duálne zobrazené. Existuje pritom množstvo výnimiek, ktoré umožňujú duálne zobrazovať prostredníctvom cenníkov či konverzných tabuliek. Právne normy však vymedzujú aj výnimky, ktorých sa duálne zobrazovanie netýka.

Všeobecné otázky

V predchádzajúcich častiach tejto brožúry som sa venovala vždy nejakej oblasti, ktorá vás občanov zaujíma najviac. Je však aj mnoho takých otázok, ktoré možno zaradiť do kategórie všeobecné. Tu sú.

Aký je znak alebo skratka pre eurocent? Ako sa bude zobrazovať napr. teraz: 1 251 Sk 50 hal, potom: 41 € 54 ?

Eurocent (niekedy aj euro cent) je stotina hodnoty eura. Často sa používa iba označenie cent, ktoré sa však používa v mnohých iných menách sveta, predovšetkým pri rôznych dolároch.

Toto pomenovanie pochádza z latinského označenia číslovky sto: centum. Európska centrálna banka neuvádza žiadny úradný symbol ani skratku eurocentu, preto sa často používa desatinný zápis

so znakom eura (napríklad 0,99 €). Neoficiálny znak pre cent je c, ktorý pochádza z označenia amerického centu, ale v oficiálnych záznamoch sa nepoužíva.

Aký prínos bude mať zavedenie eura pre bežného občana SR?

Najväčším prínosom pre občanov bude to, že príchod eura by mal podporiť predovšetkým rast zahraničného obchodu, a tým aj rast ekonomiky. Podľa viacerých analýz pri takej otvorenej ekonomike, ako je naša spoločná mena a veľké teritórium, v ktorom sa touto menou platí, bude znamenať

rozšírenie obchodu, ale aj investícií, a to nielen u nás, ale i našich podnikov v zahraničí. A to by malo prispieť k vyššiemu rastu ekonomiky, tým aj rastu miezd a zamestnanosti. Ďalšími výhodami, ktoré sa, samozrejme, už nemusia dotýkať každého občana, je transparentnosť aj pri cestách,

dovolenkách a pod., keď si občan nemusí vymieňať domácu menu za euro. Ale zamestnanosť, rast ekonomiky a prílev investícií sú tie najdôležitejšie faktory, ktoré budú znamenať pre ľudí nielen prácu, a tým aj mzdu, ale aj rýchlejšie dobiehanie vyspelých krajín Európy.

Ako to bude s poštovými známkami? Dokedy sa budú môcť používať tie, na ktorých je uvedené porto v SKK?

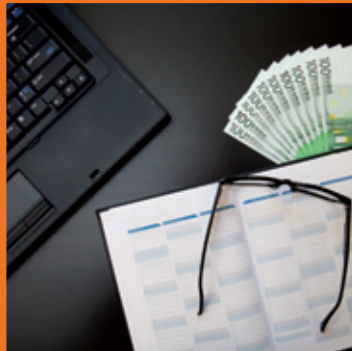
Známky, na ktorých je uvedená hodnota v SKK, bude možné používať do konca roka 2009. Od 1. 1. 2009 však bude Slovenská pošta predávať iba známky v eurách alebo s vyznačenou gramážou. Od 1. 1. 2009 teda budú v obehu aj známky s nominálnymi hodnotami v korunách, v eurách alebo tie, na ktorých je uvedená gramáž. Známky v slovenských korunách prestanú definitívne platiť a používať sa 31. 12. 2009.

Ako sa majú občania pripraviť na zavedenie eura?

Občania nemajú pred zavedením eura nijaké konkrétne úlohy. Môžu však pomôcť hladkému prechodu na euro, ak si vopred do bánk uložia prebytočnú hotovosť, budú sa snažiť rýchlo si zvyknúť na nové ceny v eurách, upozorňovať na prípadné neopodstatnené zvýšenie cien po zavedení eura a tiež ak budú v obchodoch a bankách v prvých dňoch po prechode na euro tolerantní a trpezliví.

Dostanú občania nejaké europeňazky?

Nie. Občania dostanú iba eurokalkulačky, na ktorých bude pevne nastavený konverzný kurz, pomocou ktorých si budú môcť prepočítavať a kontrolovať prepočet cien uvádzaných na cenovkách jednotlivých tovarov a služieb. Peňaženky ako také dostávať nebudú. Mali by sa však pripraviť na to, že budú so sebou nosiť oveľa viac drobných mincí ako doteraz, a zároveň by si mali uvedomiť, že každý cent sa počíta, a napríklad pri nechávaní prepitného si uvedomiť, že ak nechajú prepitné napr 0,50 eura, akoby niekomu nechali 15,06 koruny.

Ako mám vedieť, že mi chce niekto predat falošné eurá?

Rozhodne nevymieňajte koruny za eurá na ulici, od rôznych ľudí, v rôznych zmenárňach a podobne. Ak budú eurá ponúkať priekupníci za výhodnejší kurz, mal by byť človek na pozore, peniaze sa totiž budú meniť iba na základe konverzného kurzu. Je veľmi pravdepodobné, že ak niekto ponúka výmenu korún za eurá za výrazne lepší kurz, ide o falzifikáty. Najistejšie je peniaze priniesť do banky a tá ich 1. 1. 2009 bezplatne zmení na eurá. Ešte lepším riešením je celú hotovosť vložiť na účet pred koncom roka 2008 a celú premenu urobí banka automaticky za klienta a on kvôli tomu nemusí ani ísť do banky.

Ako môžem spoznať falošnú eurobankovku?

Všetky eurobankovky sú chránené proti falšovaniu najmodernejšími ochrannými prvkami a špecifickým papierom, ktorý sa už na prvý dotyk výrazne odlišuje od bežného papiera. Bankovky obsahujú reliéfnu tlač, vodoznak, ochranný prúžok, sýtlačovú značku, hologram a buď zlatistý pruh (nižšie hodnoty), alebo opticky premenlivú farbu (vyššie hodnoty). Na falošné bankovky si treba dávať pozor najmä v prvých dňoch eura, pretože skúsenosti z iných krajín, ktoré prijímali euro, potvrdzujú, že práve v období zavádzania novej meny je väčší výskyt falzifikátov.

Ak mi zostanú eurá z tohtoročnej zahraničnej dovolenky, môžem ich v januári 2009 použiť na zaplatenie v obchode na Slovensku?

Samozrejme, áno. Eurá, ktorými budete platiť na tohtoročnej dovolenke, sú tie isté eurá, ktoré sa budú používať aj na Slovensku, majú rovnakú hodnotu. Bankovky všetkých krajín používajúcich euro sú totiž rovnaké a vy ani nebudete vedieť, či bankovka, ktorou práve platíte za nákup, je pôvodne z Nemecka alebo zo Slovinska.

Ked' budem cestovať na Silvestra vlakom, ako si mám kúpiť lístok, alebo ak si ho kúpim ešte za koruny a budem cestovať až v roku 2009, bude mi platiť?

Na Silvestra si cestovný lístok kúpite za slovenské koruny. Ak si v starom roku kúpite cestovný lístok napríklad na 5. 1. 2009, rovnako zaň zaplatíte v slovenských korunách. Lístok bude platný až do dátumu, ktorý na ňom bude uvedený, bez ohľadu na to, kedy a za akú menu ste ho kupovali.

Ako budú platiť poštové poukážky?

Poštové poukážky, na ktorých je uvedená suma v slovenských korunách, budú platné iba do konca roka 2008. Od 1. 1. 2009 budú na poštách všetky typy poštových poukážok už iba v platnej mene, teda v eurách. V tejto súvislosti treba povedať, že pošta bude koncom roka pracovať v obmedzenom režime. Posledný deň roka 2008 nebudú pošty otvorené pre verejnosť a otvoria sa až 2. 1. 2009.

Kol'ko peňazí musí mať miliónár, aby aj po prijatí eura zostal miliónárom?

Je to jednoduché, ak má niekto milión korún teraz, po prijatí eura mu zostane 33 193,92 eura. Takže ak by chcel mať minimálne milión eur, musel by mať na účte minimálne 30 126 000 korún, aby mu po prepočte zostal spomínaný milión eur.

V tejto časti nájdete najčastejšie kupované tovary, ceny za služby či iné sumy, s ktorými sa stretávame v každodennom živote. Všetky sú prepočítané konverzným kurzom a zaokrúhlené podľa pravidiel.

Príklady:

1 liter mlieka
20 SKK = 0,66 EUR

1 rožok
1,20 SKK = 0,04 EUR

1 liter benzínu
41,50 SKK = 1,38 EUR

škatuľka cigariet
70 SKK = 2,32 EUR

1 kg bravčového mäsa
150 SKK = 4,98 EUR

minerálka 1,5 litra
15 SKK = 0,50 EUR

obed v reštaurácii
100 SKK = 3,32 EUR

dôchodky
8 400 SKK = 278,90 EUR

topánky
1 500 SKK = 49,79 EUR

tričko
550 SKK = 18,26 EUR

paušál na telefón
699 SKK = 23,20 EUR

nájomné
4 000 SKK = 132,78 EUR

koncesionárske poplatky
140 SKK = 4,65 EUR

lístok na vlak IC Bratislava – Košice
800 SKK = 26,56 EUR

Test: Duálne zobrazovanie a duálny obeh

1. Duálny obeh znamená

- a. že počas istého obdobia bude možné platiť aj v korunách aj v eurách
- b. že klienti budú platiť iba v korunách a vydávať im obchodníci musia v eurách
- c. že obchodníci budú môcť odmietnuť prijať platbu v korunách, ktorá dvojnásobne prevyšuje hodnotu kupovaného tovaru

2. Duálny obeh bude trvať

- a. od 1. 1. 2009 – 31. 12. 2009
- b. pol roka po zavedení eura
- c. 16 dní po zavedení eura

3. Duálne zobrazovanie bude trvať

- a. rok a pol po zavedení eura
- b. 8 mesiacov pred zavedením a rok po zavedení eura
- c. 12 mesiacov po zavedení eura

4. Počas duálneho zobrazovania na cenovkách

- a. musí byť uvedená cena v korunách aj v eurách spolu s konverzným kurzom
- b. nemusí byť uvedený konverzný kurz
- c. nemusí byť po zavedení eura už zobrazovaná cena v korunách

5. Duálnemu zobrazovaniu nepodliehajú

- a. ceny potravín, ktoré majú dobu spotreby kratšiu ako 5 dní
- b. ceny výrobkov, na ktoré sa vzťahuje zľava, v letáčkoch, kde stačí duálne zobraziť cenu po zľave a konverzný kurz
- c. ceny na tovaroch, ktoré sa vyrobia a dostanú do predaja až po zavedení eura

6. Počas duálneho zobrazovania sa duálne zobrazené ceny môžu uvádzať v cenníkoch a nie na cenovkách na tovare, ak:

- a. obchodník predáva iba potraviny a tovary dennej spotreby
- b. sú ponúkané obchodníkovi, ktorý zamestnáva 5 a menej zamestnancov
- c. na tovar nie je možné umiestniť prehľadne a jasne čitateľne cenovku s oboma menami a konverzným kurzom

7. Na koľko miest sa zaokrúhľujú jednotkové ceny elektronických služieb?

- a. nesmú sa zaokrúhľovať
- b. najmenej na 4 desatinné miesta
- c. podľa matematických pravidiel na dve desatinné miesta na najbližší eurocent

8. Výstupy z POS terminálov duálnemu zobrazovaniu

- a. nepodliehajú
- b. podliehajú tak ako všetky ostatné doklady
- c. podliehajú, pričom stačí, ak je na nich uvedená suma v korunách a v eurách ale nemusí byť uvedený konverzný kurz

9. Pri výške poistného v komerčnom poistení musí byť duálne zobrazená

- a. každá suma poistného, ktorá tvorí konečnú sumu
- b. iba suma poistného za všetky riziká
- c. nemusí byť suma duálne zobrazená

10. Duálne zobraziť cenu v cenníku stačí na výrobkoch

- a. v ktoromkoľvek obchode alebo prevádzke
- b. v špecializovaných predajniach mäsa a iných nestálych potravín
- c. v elektroobchodoch

**Ako sa bude vyvíjať rast cien a miezd.
Aký bude konverzný kurz.
Ako sa správať v obchodoch prvé dni po prechode na euro.
Čo v praxi znamená duálne zobrazovanie cien.
Ako bude vyzeráť zavedenie eura v praxi.
Ako prepočítavať konverzným kurzom a zaokrúhľovať
podľa pravidiel.**

**Otázky sa zmenia na odpovede – praktické informácie
o prechode na euro sa dozviete v tejto brožúre.**

Kontakt
VÚB, a.s.
Mlynské nivy 1
829 90 Bratislava 25
www.euroservis.sk
e-mail: euroservis@vub.sk
0850 123 000